

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/63/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920010434
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6920010434.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Adriány Považanovej a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. júla 2021 v trestnej veci obžalovaného O. O., stíhaného za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., o odvolaniach okresného prokurátora a poškodeného U. - R., s.r.o. proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 06.05.2021, sp.zn. 17T/31/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný O. O. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry v Rimavskej Sobote zo dňa 13.08.2020, č. 2 Pv 460/19/6609-13, ktorou mu bolo kladené za vinu, že

ako zodpovedný zástupca podnikateľského subjektu O. O. - U. so sídlom G. U., M.R. P. č. XXXX/XX, IČO: XXXXXXXXX v období od 04.11.2013 do 10.12.2013 v G. U. na ul. K. T. č. XX z predajne spoločnosti U. - R., s.r.o. so sídlom X. X., Z. cesta XX, IČO: XXXXXXXXX postupne odoberal stavebný materiál, na ktoré dodávky boli vystavené faktúry:

faktúra číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 13.11.2013 v celkovej sume 6.441,526 Eur,
faktúra číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.11.2013 v celkovej hodnote 1.410,736 Eur,
faktúra číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.12.2013 v celkovej sume 94,306 Eur,

ktoré neuhradil ani sčasti, pričom v čase odoberania stavebného materiálu vedel, že s poukazom na svoju nepriaznivú finančnú situáciu nebude schopný faktúry uhradiť, čím pre dodávateľskú spoločnosť U. - R., s.r.o. spôsobil celkovú škodu vo výške nie menej ako 7.946,556 Eur,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 07.06.2021, a to proti oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, ako aj na jeho odôvodnenie, s ktorými sa však nestotožnil.

V ďalšom dal do pozornosti, že obžalovaný nespochybnil prevzatie tovaru od poškodenej strany na základe vystavených faktúr, avšak vtedy sa ho nikto nepýtal, či voči nemu prebiehajú exekučné konania a on sa o tom taktiež nikomu nezmiene. Potvrdil, že po neuhradení sporných troch faktúr v lehote splatnosti

bol poškodenou stranou viackrát kontaktovaný a vyzvaný na ich úhradu. Svedok N.. T. I. uviedol, že s poškodeným odklad splatnosti predmetných faktúr nepreberal, keďže v nich bola jasne uvedená lehota splatnosti. Po ich neuhradení sa už ďalší stavebný materiál od poškodenej strany obžalovanému na faktúru nedodával. Pokiaľ svedok veril, že obžalovaný chcel záväzok uhradiť, bola to len jeho domnienka a nie názor poškodenej strany. Z výpovede K. R., konateľa poškodenej spoločnosti, vyplynulo, že obžalovaný odoberal stavebný materiál z ich predajne v G. U. niekoľko rokov a do 04.11.2013 faktúry uhrádzal v plnom rozsahu. Pokiaľ však ide o tovar, ktorý bol vyúčtovaný uvedenými tromi faktúrami, obžalovaný ho od poškodenej strany vylákal, pričom tvrdil, že realizuje výstavbu sociálnych bytov v obci W.. Po nezaplatení týchto faktúr v lehote splatnosti bol obžalovaný viackrát kontaktovaný a vyzvaný na zaplatenie, a síce opakovane tvrdil, že ich uhradí, že nemá žiadne dlhy, čo sa však nestalo. Podľa tohto svedka obžalovaný vedel, že kúpnu cenu za uvedený tovar nebude schopný uhradiť, keďže už bol predĺžený a platobne neschopný.

Podľa odvolateľa nemal obžalovaný v čase spáchania skutku, a ani neskôr, úmysel za dodaný stavebný materiál zaplatiť kúpnu cenu, o čom svedčí aj to, že až do súčasnosti sťažuje a znemožňuje poškodenej strane vymoženie uvedenej pohľadávky. Tomu nasvedčuje taktiež to, že obžalovaný v rámci exekučného konania uzavrel dohodu s dedičmi v dedičskom konaní, kde sa zriekol svojho dedičského podielu v prospech syna, čím taktiež prejavil úmysel neuhradiť tri sporné faktúry. Okrem toho podal obžalovaný na seba návrh na vyhlásenie konkurzu, ktorý bol následne konajúcim súdom akceptovaný, čo tiež preukazuje jeho snahu vyhnúť sa splneniu záväzku.

Z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní jednoznačne vyplynulo, že skutok sa stal tak, ako bol uvedený v obžalobe, t.j. došlo k prevzatíu stavebného materiálu obžalovaným ako zodpovedným zástupcom podnikateľského subjektu od poškodenej strany, a to napriek jeho insolventnosti v období novembra a decembra 2013, avšak následne na základe vystavených faktúr už kúpnu cenu nezaplatil. Z tohto dôvodu okresný súd rozhodol nesprávne o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Tr. por., keďže sa skutok ako taký stal, pričom obžalovaný mal byť uznaný za vinného v zmysle obžaloby.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, nakoľko aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K podanému odvolaniu okresného prokurátora sa vyjadril obžalovaný, a to prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 22.06.2021. Napadnutý rozsudok okresného súdu považoval v celom rozsahu za zákonný a správny, naproti tomu sa nestotožnil s odvolaním okresného prokurátora. V tejto trestnej veci ide o snahu kriminalizovať jeho osobu v rozpore s princípom ultima ratio. Na to, aby mohol byť uznaný za vinného z trestného činu podvodu, muselo by dôjsť k naplneniu všetkých jeho zákonných znakov, t.j. z hľadiska subjektu a objektu trestného činu, ako aj jeho subjektívnej a objektívnej stránky. V danom prípade však poškodeného neuviedol do omylu, čo potvrdil aj jeho zamestnanec N.. T. I., a o tom svedčí aj to, že v tom čase patril medzi piatich najväčších odberateľov poškodeného. Napokon v žiadnom prípade nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by mal konať úmyselne, teda okrem objektívnej nedošlo ani k naplneniu subjektívnej stránky uvedeného trestného činu.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd odvolanie okresného prokurátora zamietol ako nedôvodné. Proti tomuto rozsudku podal priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie aj poškodený U. - R., s.r.o., a to prostredníctvom svojho splnomocnenca, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 20.05.2021, jednak proti výroku o náhrade škody, ktorý absentoval a taktiež aj proti správnosti postupu konaniu, ktoré mu predchádzalo. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, ako aj jeho odôvodnenie, s ktorými sa však nestotožnil. V ďalšom dal do pozornosti príslušné zákonné ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku, ako aj judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a zároveň pripojil viaceré listinné dôkazy z prebiehajúceho trestného konania, ako aj súvisiaceho civilného konania, vrátane exekučného konania.

Poškodený si v rámci adhézneho konania uplatnil nárok na zaplatenie sumy 7.946,55 Eur s príslušenstvom, ale nielen s tým, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 05.01.2015, sp.zn. 3Cb/59/2014, ale aj ďalším príslušenstvom vo forme nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v rámci exekučného konania. Na majetok obžalovaného bol vyhlásený konkurz a z tohto dôvodu už nebude o takomto ďalšom príslušenstve možné rozhodnúť v exekučnom konaní, ktoré musí byť v takomto prípade zastavené zo zákona. Ide teda o časť nároku, o ktorom nebolo rozhodnuté doposiaľ v civilnom konaní, čo preukazuje viacero pripojených listinných dôkazov. Z tohto dôvodu rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý poškodeného dňa 08.12.2020 uznesením podľa § 256 ods. 3 Tr. por. v spojení s § 46 ods. 4 Tr. por. nepripustil na hlavné pojednávanie v časti jeho nároku na náhradu škody, bolo nezákonné a zároveň ním porušil jeho právo na súdnu ochranu.

Uvedený nesprávny procesný postup mal vplyv aj na posúdenie viny obžalovaného, keďže okresný súd zamietol návrhy poškodeného na doplnenie dokazovania, ktorými by bolo preukázané, že obžalovaný už mal od počiatku úmysel za odobratý tovar nezaplatiť kúpnu cenu, pričom až do súčasnosti podniká aktívne kroky k znemožneniu vymoženia tejto pohľadávky. O takomto postoji obžalovaného svedčí aj to, že v dedičskom konaní sa zriekol svojho dedičského podielu z dedičstva po svojej matke v prospech syna, čím naplnil znaky ďalšieho trestného činu, a to poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Okrem toho jeho vyššie zmienený úmysel preukazuje i to, že na seba podal návrh na vyhlásenie konkurzu, o ktorého vyhlásení rozhodol uznesením Okresný súd Banská Bystrica dňa 01.10.2020, sp.zn. 2OdK/424/2020.

Ďalším procesným pochybením bolo porušenie jeho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi, vyplývajúceho z viacerých právnych noriem, keď trestný rozkaz v tejto trestnej veci vydala sudkyňa Y. U. B., avšak hlavné pojednávanie už viedol sudca Y. Z. X., pričom nebol vykonaný žiadny listinný dôkaz, ktorý by preukazoval zmenu zákonného sudcu a takáto zmena nebola príslušným spôsobom procesným stranám ani oznámená.

Napadnutý rozsudok okresného súdu možno hodnotiť ako arbitrárny, a to aj z toho dôvodu, že v merite vecí bolo o vine obžalovaného rozhodnuté úplne odlišne od rozhodnutia v trestnom rozkaze, t.j. išlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie, hoci obžalovaný v podanom odpore proti trestnému rozkazu vôbec nespochybnil skutkové okolnosti, ani právnu kvalifikáciu, zmienil sa len o čiastočnej náhrade škody spôsobenej trestným činom.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil s tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol zákonný sudca.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolania podali okresný prokurátor a poškodený ako oprávnené osoby v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému boli prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o vine, ako aj absenciu výroku o náhrade škody, taktiež správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora bolo dôvodné len čiastočne, odvolanie poškodeného podané prostredníctvom jeho splnomocnenca dôvodné nebolo. Odvolací súd napriek tomu zistil, že prvostupňový súd sa dopustil chýb v napadnutom výroku rozsudku, a to pre to, že sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a zároveň vznikli pochybnosti o správnosti jeho skutkových zistení, preto následne rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd sa v tomto štádiu trestného konania pri hodnotení dôkazov v podstate stotožnil s argumentáciou okresného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o aplikáciu zásady v pochybnostiach v prospech obžalovaného, ako aj prihladenie na princíp „ultima ratio“ a v tomto smere by bolo nadbytočné znovu ju opakovať. Dôsledne hodnotiac výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní však podľa odvolacieho súdu prvostupňový súd pochybil, pokiaľ vyslovil záver, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Okresný prokurátor správne poukázal na určitý rozpor v zisteniach a následných záveroch okresného súdu, keď tento na jednej strane obžalovaného spod obžaloby oslobodil z vyššie uvedeného dôvodu podľa ust. § 285 písm. a) Tr. por., avšak naproti tomu sám v odôvodnení napadnutého rozsudku v zásade vyhodnotil vykonané

dôkazy, vrátane postoja samotného obžalovaného, tak, že tieto preukazovali existenciu skutku, ktorý bol predmetom obžaloby.

V tomto smere krajský súd dáva do pozornosti, že súhrn vykonaných dôkazov, bez ohľadu na ich rozdielne hodnotenie, jednoznačne preukázal, že podstatná časť skutku, ktorý bol obžalovanému kladený za vinu, sa stala, a teda nemožno konštatovať, že by sa skutok ako taký nestal. Skutok pozostáva z konania a následku, pričom podstatná časť konania obžalovaného uvedená v obžalobe a následne aj vo výroku napadnutého rozsudku, zároveň i uvedený následok, sa nepochybné stali. Poškodený totiž dodal predmetný tovar obžalovanému, ktorý pri jeho odovzdaní k nemu nadobudol vlastnícke právo, avšak následne zaň nezaplatil dohodnutú cenu, čím mu spôsobil škodu.

V nadväznosti na to možno uvažovať o procesnom postupe konajúceho súdu v zmysle ust. § 285 písm. b) Tr. por., podľa ktorého možno oslobodiť obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom. Použitie takéhoto oslobodzovacieho dôvodu prichádza do úvahy, okrem iného, aj v prípade, ak po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, resp. jeho podstatná časť, samozrejme pri zachovaní totožnosti, sa stala, aj keď vo svojom rozsahu nenapĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, resp. iného trestného činu.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že rozhodnúť vo veci rozsudkom môže sám len vtedy, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený, alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V danom prípade nebolo potrebné doplniť dokazovanie, avšak v ust. § 285 písm. b) Tr. por. uvedený oslobodzovací dôvod by vychádzal zo zmeneného skutkového stavu a z neho vyplývajúceho záveru, že skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, sa stal, ale nie je trestným činom. Z tohto dôvodu odvolací súd nemohol rozhodnúť rozsudkom vo veci sám, ale len v zrušujúcom uznesení vytknúť chyby pri hodnotení dôkazov, ktorých sa podľa jeho názoru dopustil okresný súd, keď prijal záver, že žalovaný skutok sa vôbec nestal. Žiada sa pripomenúť, že ani okresný prokurátor vo svojich odvolacích námietkach nevytýkal okresnému súdu, že by mal vykonať aj ďalšie dôkazy, iba ich hodnotil odlišným spôsobom. Ak však bude prvostupňový súd považovať za potrebné, podľa vlastnej úvahy, resp. v dôsledku návrhu procesných strán, vykonať ďalšie dôkazy, resp. opakovať niektoré z už vykonaných dôkazov, nepochybné môže takýto procesný postup uplatniť.

Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu, aby sa súčasne zaoberal aj ďalšími vyššie uvedenými odvolacími námietkami, ktorými argumentoval vo svojom odvolaní okresný prokurátor a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi náležite vysporiadal. Pri hodnotení dôkazov však nemôže opomenúť ani argumentáciu obžalovaného uvedenú v jeho vyjadrení k podanému odvolaniu, ktorá sa javila vo viacerých smeroch ako relevantná a akceptovateľná.

Odvolačný súd považoval za nedôvodné, keďže sa stotožnil s argumentáciou okresného súdu uvedenou predovšetkým na strane č. 4 odôvodnenia napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o tzv. prekážku rozhodnutej veci, prihliadajúc aj na uvedený meritórny rozsudok v civilnom procese, a preto následný procesný postup súdu prvého stupňa považoval za správny a zákonný. Nad rámec uvedeného odvolací súd dodáva, že v prípade oslobodzujúceho rozsudku musí konajúci súd, ak by si aj poškodený uplatnil nárok na náhradu škody na hlavnom pojednávaní, tohto obligatórne odkázať s jeho nárokom na civilný proces (ust. § 288 ods. 3 Tr. por.). K ďalším odvolacím námietkam konštatuje, že zmena zákonného sudcu v tejto trestnej veci je okrem iného zistiteľná z potvrdenia o pridelení veci náhodným výberom pomocou technických prostriedkov zo dňa 25.09.2020 (č.l. 324), ktorého súčasťou je aj odkaz na príslušné opatrenie a rozvrh práce Okresného súdu Rimavská Sobota na rok 2020. Do pozornosti odvolateľa dáva aj ust. § 355 ods. 3 Tr. por., z ktorého vyplýva i to, že samosudca pri prejednaní veci na hlavnom pojednávaní nie je viazaný právnomu kvalifikáciou, ani druhom a výmerou trestu, obsiahnutými v trestnom rozkaze, ktorý má navyše výlučne povahu odsudzujúceho rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní bude teda potrebné vykonané dôkazy vyhodnotiť rešpektujúc ust. § 2 ods. 12 Tr. por. s prihliadnutím na ust. § 168 ods. 1 Tr. por. tak, aby bolo možné na ich základe spoľahlivo ustáliť skutkový stav, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, za dodržania príslušných procesných ustanovení a až následne posúdiť dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke ustálenia viny, resp. neviny obžalovaného a v konečnom dôsledku rozhodnúť vo veci samej zákonným spôsobom.

Z týchto dôvodov krajský súd ako súd odvolací, na podklade odvolania okresného prokurátora, ktoré považoval za čiastočne dôvodné, podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a zároveň podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.